

„Az cigány, aki a cigány anyanyelvet használja”

Vannak rendetlen cigányok, vannak másfajta, jobbacská cigányok, tudják a rendöt, tudják a becsületöt. Amelyik ilyen lelkiismerettel áll elé, annak mindegy tud lenni, hogy magyar vagy némöt, cigány vagy szász, ha tud viselkedni.

Ellenzik-e a cigány–magyar vegyes házasságot?

Nem ellenköztek. Van cigány–magyar, s van magyar–cigány.

És a cigányok között vannak különbségek? Ha például valamelyik gyermekük patakba cigányhoz menne vagy azt venné el?

Egyáltalán nem, szó sem lehet róla. Én még az udvarra sem engedöm belé. Belé sem egyeznők esetleg. Nem mindegy az, hogy az embör milyen minőségű, tehát milyen erkölcsű, hát ez hordozza az embörnek az életszínvonalát, nem úgy van, hogy az egyik is cigány s a másik is cigány, mert az nem mindegy.

Ahogy van rendös, ügyes magyar, hitvány magyar, szegény, tetves, mocskos...

Mindenki saját maga a saját magához lévő megkeresi énszerintem. Nem a gazdagságról beszélök, aki már csak a gazdagságot nézi, azé kár egyik a másikkal barátkozni vagy eszeházasodni, az már az utolsó reménység. Énszerintem. Nem az hordozza az értéköt, hogy gazdag vagy szegény, itt az emberség hordozza, hogy egyik a másikkal az embör összefér-e vagy nem. Aztán a gazdagságot majd a két fiatal, ha ügyesök s rendösök, megszerzik!

Én nem érzöm cigánnak magamot.

Ezt én se mondtam...

Én nem egyáltalán, s megmondom azt is, hogy métt. Azért, hogy a cigány az cigány szavakat s beszédöt használ, anyanyelvet cigány anyanyelvet használ. De mü már nem tudunk cigányul. Az cigány, aki a cigány anyanyelvet használja. Én pedig csak magyarul s valami románul tudok. Ezt a két nyelvet, s az ilyen embör cigány nem tud lenni. Az a cigány, aki cigány anyanyelvet használ, saki nem embör esetleg! Például Oláhfaluba vannak ezök a hosszú szoknyás cigányok, azok szekérrel kóborolnak, üvegököt, rongyot szednek, kérögetnek, na, azok, azok cigányul beszélgetnek, azok cigányok, azok eredeti, valódi cigányok.

Ez a miénk, ez csak egy olyan minősített, így kell mondjam, mert mü ha cigánynak, ha némötnek, zsidónak, svábnak, nyavalyatörésnek mondnak, mü csak a magyar szót üsmerjük, a tiszta magyar nyelvet, még valami kicsit románul is megtanóltunk, gagyogunk.

A cigány tempót s a cigány anyanyelvet itt nem használják, Oláhfaluba ott igen. Azok a hosszú rokolyások, azok a sátoros esze-vissza való társaság, azok cigányok, azok eredeti cigányok! Senki Almáson nem beszélte, nem hallottuk a cigány nyelvet.

Ezök a restás cigányok, azok a valódi cigányok. Mü nem vagyunk azok, csak nevezött cigányok. Cigányok azok, akik cigány anyanyelvet beszélnek. Egy nemzetiiség, aki valahol magát annak vallja, ami, akkor az azt a nyelvet is kell beszélje! Ha magyarnak vallod magad, akkor magyar nyelvet kell beszélj, ha cigány, akkor cigány anyanyelvet kell beszéljön.

Hát igen!

Azt csak elmondjuk, de nem igaz, hogy csak magyarul beszélget, de cigány. Vagy angolul beszélget, de magyar! Ez lehetetlen-ség az ilyesmi. Az anyanyelv, az a legfontosabb! Az mondja meg, hogy ki milyen nemzetiiségü. Ha eccer valaki nem tud más nyelvet? Az anyanyelvem nekem csak magyar, nem egyéb! Azt beszélöm, nem mást. Már csak azé mondom, megpróbáltam megértetni veled. Ha te a cigányokról akarsz megtudni valamit, megkeresöd

azokat a cigányokat, akik anyanyelvön cigány nyelvet beszélnek. S az cigány! Azok még valamit fél-falcsul tudnak magyarul is, ez a helyzet.

A család régebb miből élt?

Gazdálkodással foglalkoztak, földjök volt, most is mű dógoz-zuk, nekünk maradt.

Iparengedélyünk van, rég, még a Ceau^oescu idejéből meg van az engedélyünk.

Lakodalomkor, nehézségek esetén vagy más alkalmon segí-tik egymást a cigányok?

Mire fel segítjük mű egymást? Az, hogy kölcsönkérünk, ez megvan a magyaroknál is, megvan akármilyen nemzetiségnél, ha esetleg megszorulok. De az, hogy egy nemzetiségnek számítsuk magunkot, ezért egyik a másét segítsük, ez nincs meg.

